



# Fördelning av medel från anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder

Budgetår 2023

Jämtland Härjedalen

STATISTIKRAPPORT  
ILKKA KEMPPAINEN

## INNEHÅLL

INTRODUKTION - ANSLAG 1:1 REGIONALA UTVECKLINGSÅTGÄRDER.....	2
METODBESKRIVNING.....	3
FÖRDELNING AV STÖD MELLAN ÄNDAMÅLEN.....	4
FÖRETAGSSTÖD .....	6
PROJEKTSTÖD .....	11
STÖD TILL KOMMERSIELL SERVICE .....	14

## INTRODUKTION - ANSLAG 1:1 REGIONALA UTVECKLINGSÅTGÄRDER

Region Jämtland Härjedalen är regionalt utvecklingsansvarig aktör. Det innebär bland annat ett ansvar för att besluta om hur olika typer av medel för regionalt utvecklingsarbete ska användas. Här ingår medel från anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling i statsbudgeten. Dessa medel får regionerna använda till ändamålen företagsstöd, projektstöd och stöd till kommersiell service. Det är fyra olika förordningar som styr medlens användning. Den ekonomiska tilldelningen av medel till regionerna ges via regleringsbrev från regeringen. Den nationella strategin för hållbar regional utveckling i hela landet är strategiskt styrande för medlens användning och även vägledande för den regionala utvecklingsstrategin. De åtgärder som medlen finansierar ska leda hållbar regional utveckling och syfta till att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken.

### FÖRETAGSSTÖD

Företagsstöd riktas till enskilda företag och det övergripande syftet med stödet vara att främja en hållbar tillväxt och stärka konkurrenskraften i företaget och därmed främja en hållbar regional utveckling. Det ska handla om en strategisk utvecklingsinsats och inte normala eller driftskostnader. Det stöd som beviljas får inte vara större än vad som behövs för att den åtgärd som stödet avser ska kunna genomföras. Det finns vissa grundläggande krav på företag som beviljas företagsstöd och även specifika krav för olika typer av företagsstöd. Vilka utlysningar/erbjudanden om företagsstöd som Region Jämtland Härjedalen ska ha fastställs av Regionala utvecklingsnämnden.

### STÖD TILL KOMMERSIELL SERVICE

Stöd till kommersiell service handlar om att skapa tillgången till dagligvaror och drivmedel på landsbygder.

### PROJEKTSTÖD

Projektstöd kan riktas till avgränsade aktivitetspaket som syftar till att uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken. Det kan handla om olika typer av projekt:

- förstudier som tar fram kunskaps- och planeringsunderlag som sedan ska utgöra utgångspunkt för framtida satsningar,
- genomförandeprojekt som har deltagande företag eller organisationer alternativt investerar i någon form av digital eller fysisk infrastruktur.

I de fall projektet har deltagande företag ska stödet som riktas till företaget vara allmänfrämjande (ej företagsstöd). När det är deltagande organisationer ska projektet handla om att utveckla stödstrukturen och samverka mellan organisationerna som främjar arbetsmarknadens och näringslivets utveckling och bidrar till hållbar regional utveckling. Projekt drivs ofta av kommuner eller företagsfrämjande organisationer. Enskilda företag kan inte driva projekt för utveckling av det egna företaget.

## METODBESKRIVNING

Rapporten avser stödgivningsåret 2023. Stöden betalas ut i efterhand. Ett ärende som har beviljats stöd under 2023 kan alltså generera utbetalningar under efterföljande år. Denna rapport visar nya beslut/åtaganden som ingåtts under året och ger ingen information om hur mycket medel som har betalats ut i de ärenden som har beviljats stöd.

Den data som rapporten redovisar är hämtad från ärendehanteringssystemet Nyps som regionerna måste använda för beslut om medel från anslag 1:1. Systemägare är Tillväxtverket.

Rapporten visar fördelningen av ärenden i antal och kronor. Den visar hur beslut om stöd fördelades under året efter kommun, bransch och inriktning utifrån styrkeområden för smart specialisering.

Den geografiska fördelningen på företagsstöden är baserad på ansökande företags angivna arbetsställe i systemet. Fördelningen av projektstöden blir mer en uppskattning. Varje projekt anger i sin ansökan de kommuner där aktörer anses bli eller förväntas bli berörda. Projektets totala beviljade summa har fördelats jämnt ut mellan de kommuner i länet som angetts, vilket blir en uppskattning på hur det kan komma att bli. Hur det faktiskt blivit är en intressant uppföljningsfråga.

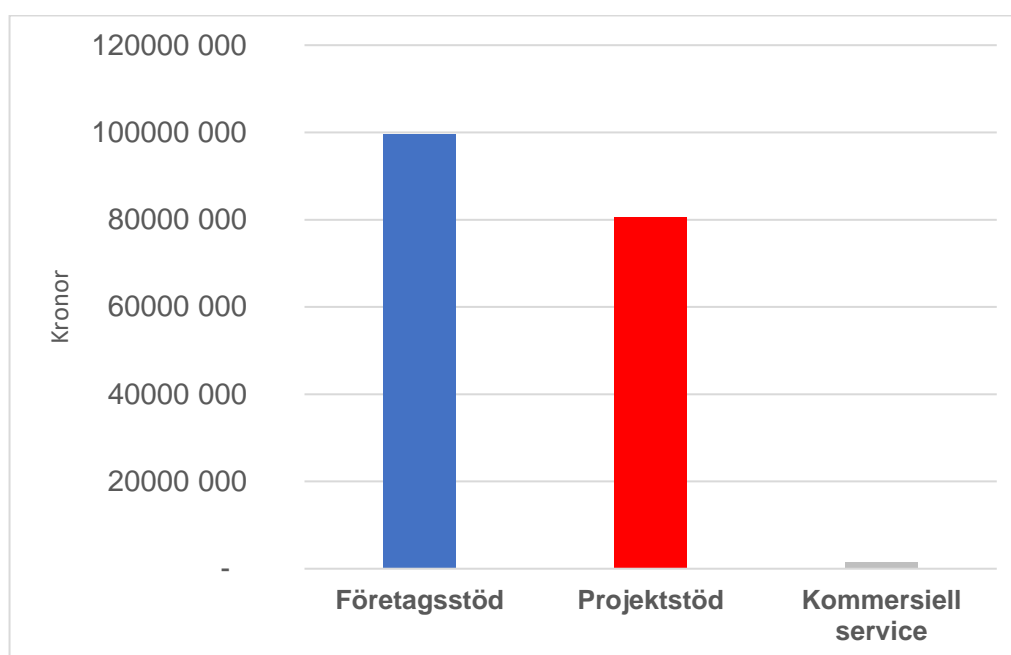
Klassningen av projektstöden till styrkeområde för smart specialisering görs av handläggaren i dialog med projektaktören under beredning av ärendet. Klassningen taggas i ärendehanteringssystemet. Företagsstöden klassas inte på samma sätt i systemet men handläggaren gör en bedömning av relevans för smart specialisering och skriver fram detta i beslutsmotiveringen. Det är sedan beskrivningen i beslutsmotiveringen som ligger till grund för uppföljningen i denna rapport.

## FÖRDELNING AV STÖD MELLAN ÄNDAMÅLEN

Under 2023 beviljade Region Jämtland Härjedalen totalt nästan 182 miljoner kronor till företagsstöd, projektstöd och stöd till kommersiell service. Det är en hög summa jämfört med tidigare år. Som jämförelse kan nämnas att motsvarande siffra är drygt 120 miljoner kronor för 2022.

Mest medel beviljas för ändamålet företagsstöd, vilket framgår i diagrammet nedan. Summan beviljade företagsstöd var 99,5 miljoner kronor och det motsvarar 55 procent. 80,5 miljoner beviljades som projektstöd, motsvarande 44 procent av medlen. Resterande 1 procent och 1,5 miljoner kronor beviljades som stöd till kommersiell service.

**Figur 1 Beviljade stöd i Anslag 1:1 i kronor i Jämtland Härjedalen 2023**



Källa: Nyps.

Diagrammet ovan visar medlens fördelning mellan ändamålen företagsstöd, projektstöd och stöd till kommersiell service för budgetåret 2023.

Medlens fördelning mellan de olika ändamålen varierar historiskt vilket visualiseras i diagrammet nedan. Det finns olika faktorer som förklarar variationen.

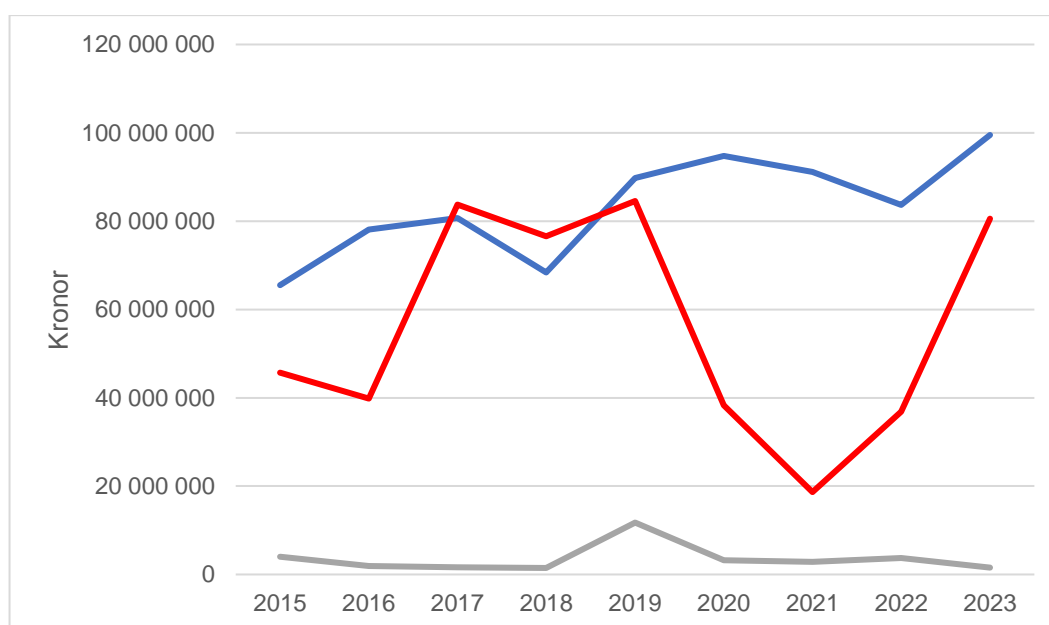
Företagsstöden är till viss grad konjunkturberoende där den ekonomiska utvecklingen påverkar företagets investeringsvilja, investeringsmöjlighet och behovet av kompletterande finansiering. Under pandemin skapades särskilda erbjudanden om företagsstöd som syftade till att motverka negativa effekter för näringslivet. Det beviljades då många företagsstöd men med relativt små belopp i de enskilda ärendena. Den övergripande utvecklingen av nivån beviljade företagsstöd visar på en långtgående ökande trend i beviljade belopp även om det på årsbasis är en viss upp- och nedgående variation, vilket kan ses i diagrammet nedan.

Nivån på beviljade projektstöd har en kraftigare cyklisk variation och vilket förklaras med att behovet av medfinansiering till EU-projekt är hög under perioder då nya

programperioder startas upp. På motsvarande sätt dalar behovet av stöd i slutet av programperioder. Därför beviljades mindre del projektstöd under 2019-2021 för att sedan skjuta uppåt när utlysningar i den nya programperioden öppnade. År 2023 låg beviljade stödet i kronor i nivå med 2017 till 2019.

Beviljat totalbelopp för stöd till kommersiell service har varit relativt konstant under åren men en avvikande topp 2019. Toppen förklaras av att Länsstyrelsens medel till samma ändamål tog slut och Region Jämtland Härjedalen prioriterade då att erbjuda stöd till investeringsbidrag för kommersiell service. Annars hade konsekvensen blivit att några viktiga företag som drev verksamheter för kommersiell service på landsbygder inte skulle kunna genomföra sina investeringsplaner.

**Figur 2 Beviljade stöd i kronor mellan ändamål, perioden 2015 till 2023**



Källa: Nyps.

Diagrammet ovan visar fördelningen i kronor mellan ändamålen över tid, perioden 2015 till 2023.

Procentuellt var fördelningen mellan företagsstöden och projektstöden relativt jämn åren 2017 till 2019. Därefter kom pandemin och det beviljades betydligt mer företagsstöd. Då gick 70-80 procent av medlen gick till det ändamålet.

Fördelningen för 2023 var som tidigare beskrivits relativt jämn med en viss tonvikt på företagsstöd; 55 procent till företagsstöd och 44 procent till projektstöd. Resterande 1 procent utgjorde stöd till kommersiell service.

## FÖRETAGSSTÖD

År 2023 beviljades sammanlagt ca 99,5 miljoner kronor i företagsstöd. I jämförelse med år 2022 är det 15 procent mer. I antal handlade det om 50 olika stödärenden varav 3 avsåg bredbandsinvesteringar. Jämfört med tidigare år är antalet beviljade företagsstöd relativt lågt. Från 2016 fram till 2022 var genomsnittliga antalet ärenden 95 per år. Under pandemiåren utmärker sig genomsnittet med 125 ärenden per år vilket förklaras med särskilda "coronastöd" som var många och små till beloppen. Större belopp beviljades år 2023 i fler ärenden än tidigare vilket genererar högre genomsnittliga stödnivåer. Bland annat beviljades över 10 miljoner kronor i två olika ärenden.

Den genomsnittliga beviljade beloppet för gångna året var 1,95 miljoner vilket kan jämföras med 719 000 kronor mellan 2020 och 2022. Medianen var 0,3 miljoner kronor. Den låga medianen i förhållande till medelvärdet visar på att de flesta av stöden är mindre. 32 av beslutade stöden var under en miljon kronor, i 18 ärenden var stödet över detta.

**Tabell 1 Företagsstöd: beviljade belopp och antal utifrån kommun 2023**

Kommun	Beviljade stöd i kronor, 2023	Antal beviljade stöd	Genomsnittligt i kronor
<b>Jämtland Härjedalen</b>	99 508 042	<b>50</b>	1 990 161
Berg	9 336 950	3	3 112 317
Bräcke	10 320 454	6	1 720 076
Härjedalen	9 106 500	4	2 276 625
Krokom	1 904 930	3	634 977
Ragunda	60 000	2	30 000
Strömsund	6 810 200	3	2 270 067
Åre	9 446 768	15	629 785
Östersund	12 522 060	11	1 138 369

Källa: Nyps.

Tabellen ovan visar hur företagsstöden fördelades i belopp i kronor och antal stöd utifrån kommun 2023. Kommunangivelsen är baserad på i vilken kommun företags arbetsställe angetts finnas i. Stöd till bredbandsinfrastruktur är ej inkluderade i kommunsiffrorna vilket gör att summan av värdena för kommunerna är tydligt lägre än total summan.

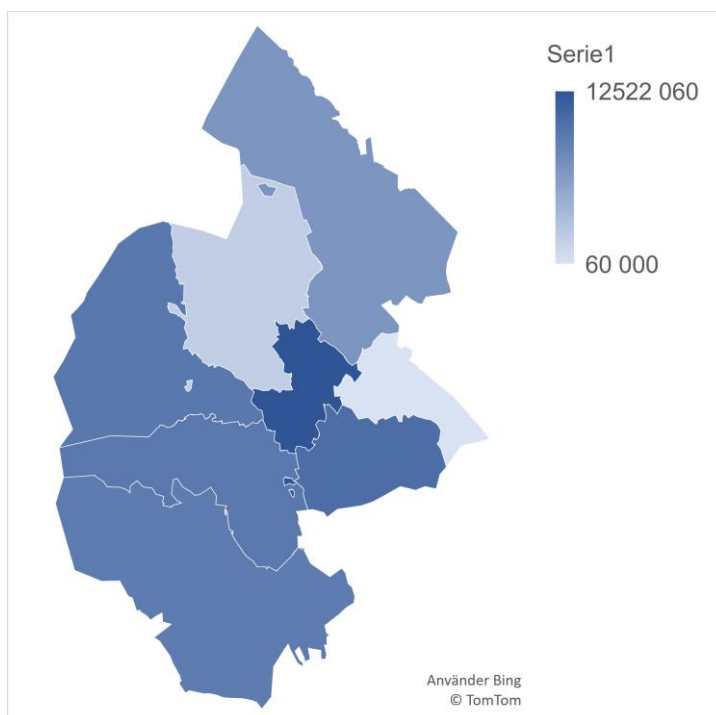
13 procent av stöden sett i kronor gick till företag i Östersunds kommun. Cirka 10 procent beviljades till företag i Åre kommun samt aningen mindre till Bräckekommun. Företagen i Bergs kommun och Härjedalens kommun beviljades vardera 9 procent var och 7 procent av företagsstöden gick till Strömsunds kommun. Lägst procentuella andel av stöden hamnade hos företag Krokom kommun och Ragunda kommun.

Drygt 40 procent av företagsstöden beviljades till bredbandsinvesteringar vilka har som syfte att förbättra förutsättningar för företagande och dessa ärenden är även de monetärt största.

I antal beviljades flest stöd till företag i Åre kommun (15 st) och Östersund kommun (11 st).

Genomsnittligt i kronor beviljades mest till företag i Bergs kommun (3,1 miljoner kronor) därefter följt av Strömsunds kommun (2,3 miljoner kronor). Lägsta genomsnittliga beloppet gick till Ragunda kommun (30 000 kronor). Likaså var genomsnittliga beloppen till Krokoms kommun och Åre kommun under en miljon kronor.

**Figur 3 Karta över beviljade stöd i kronor efter kommun 2023**



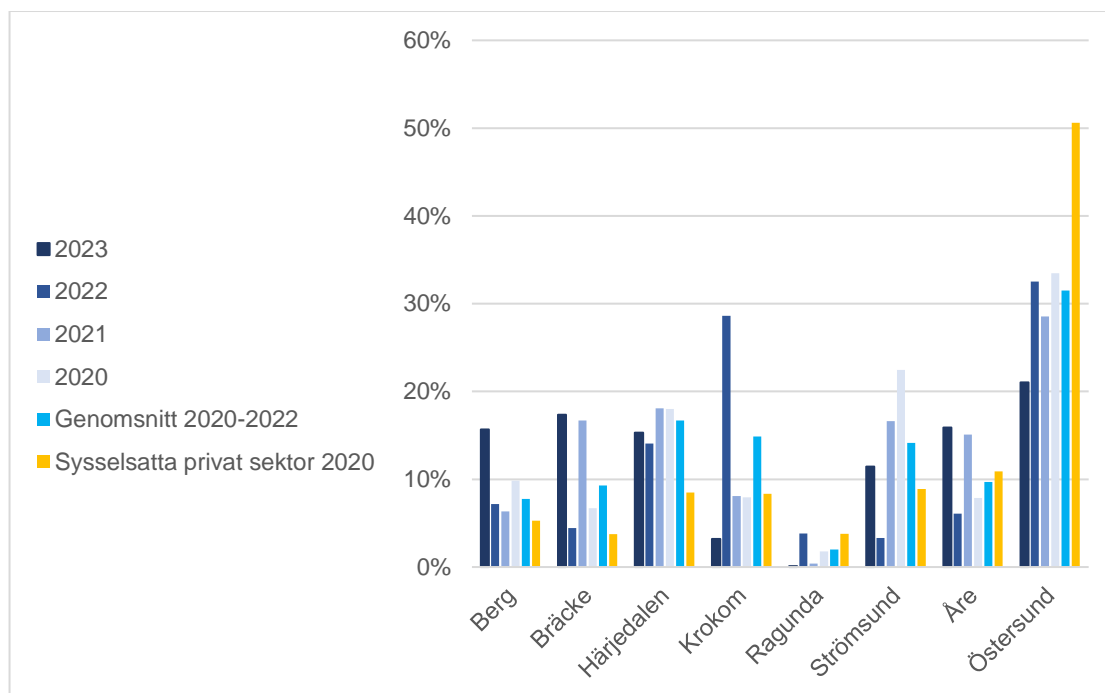
*Källa: Nyps.*

*Kartan ovan visar företagsstöden i beviljade belopp i kronor per kommun 2023. Ju mörkare färg desto högre belopp.*

Ur ett geografiskt perspektiv är det en relativt jämn fördelning av stöden. Det som sticker ut är att Krokoms kommun och Ragunda kommun har lite lägre stöd i kronor detta år.



**Figur 1 Beviljade företagsstöd i kronor per kommun i jämförelse med sysselsatta inom privat näringsliv, procent**

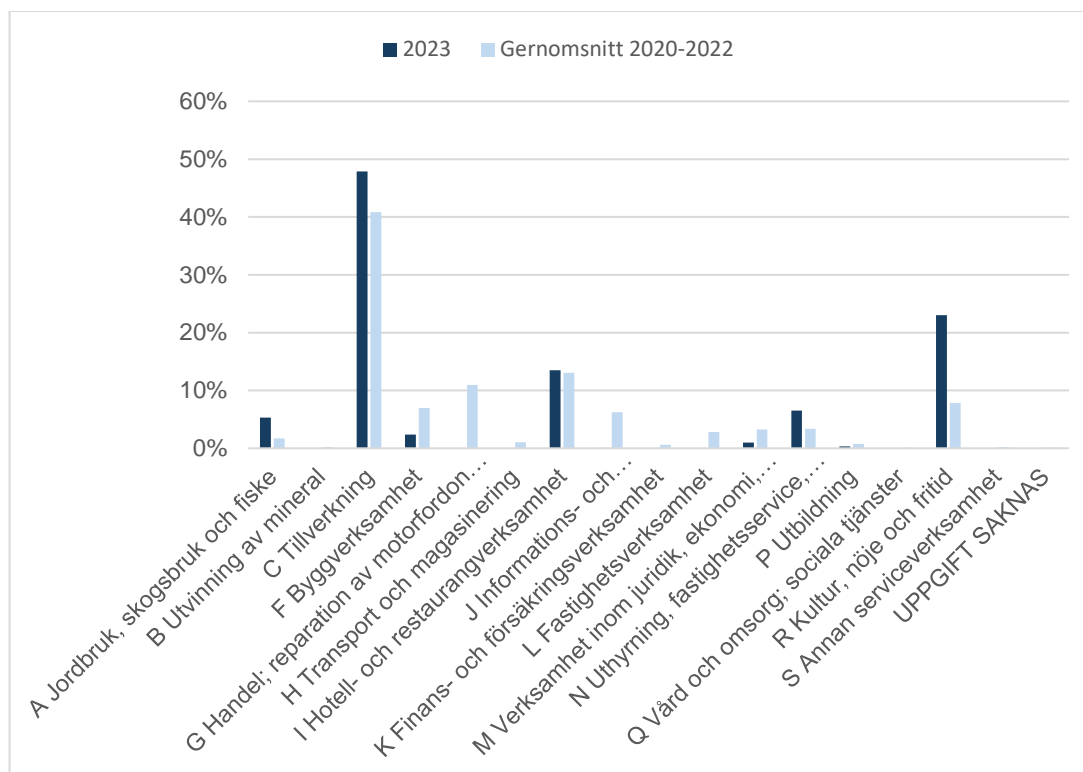


Källa: Nyps & Rams, SCB. Egen bearbetning.

Diagrammet ovan visar andelen beviljade belopp företagsstöd 2023 jämfört 2022, 2021, 2020 samt andelen sysselsatta inom privat sektor efter kommun. Andelen sysselsatta är ett nyckeltal som jämförs mot för att kunna ha något att förhålla sig till i uppföljningen och analysen, det är inte en riktlinje för hur fördelningen av de statliga medlen bör fördelas. Med privat sektor syftas till privat ägda företag. Bredbandsinvesteringar är ej inkluderade i dessa siffror.

Företagen i Berg, Bräcke, Härjedalen och Åre beviljades under 2023 en högre andel av företagsstöden än vad det är sysselsatta av länets sysselsatta inom privat sektor. I Bergs fall visar diagrammet ovan hur stödets andel är högre än vad den varit genomsnittligt 2020 till 2022. I Bräcke har andelen varierat övertid medan i Härjedalen har andelen varit relativt stor. Till Åre var andelen högre än tidigare samt till Strömsund beviljades 11 procent av stödbeloppen vilket är högre än 2022 men lägre än åren innan det. Liksom tidigare år är den procentuella andelen till Östersund lågt i förhållande till hur många som arbetar i kommunen av länets sysselsatta inom privata sektorn. Andelen 2023 är lägre än de tidigare åren. Till Ragunda beviljades åter lite stöd medan till Krokom minskade andelen kraftigt från den rekordhøga år 2022.

**Figur 4 Fördelningen av företagsstöden 2023 jämfört med genomsnittliga andelen 2020 till 2022 efter näringsgren i procent**



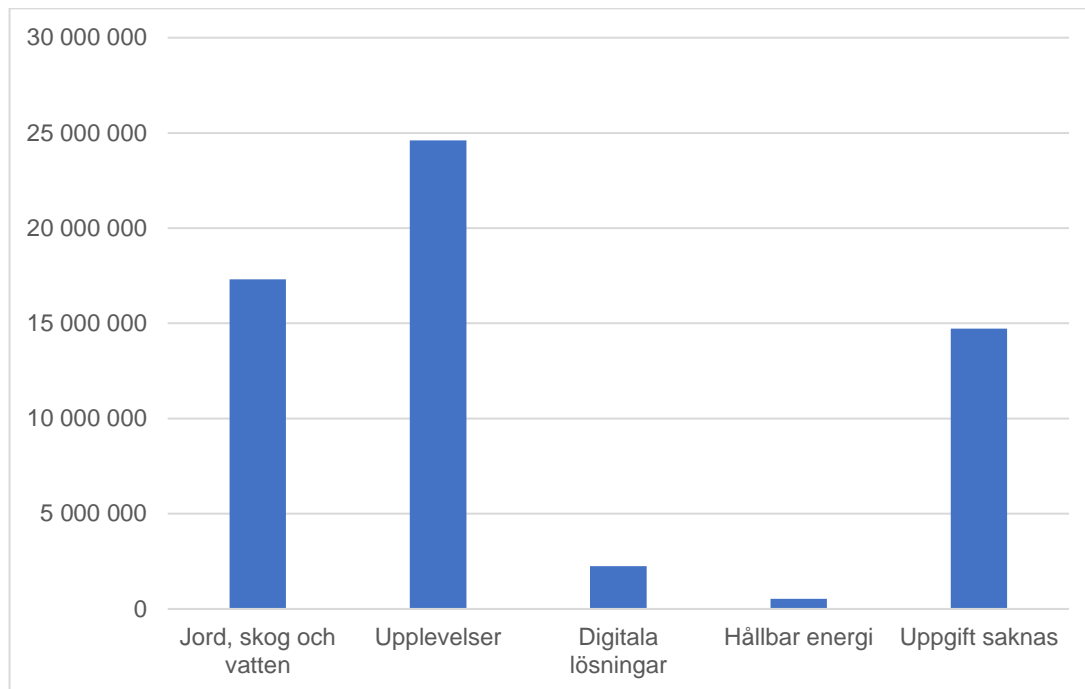
Källa: Nyps, Tillväxtverket

Diagrammet ovan visar procentuella fördelningen av företagsstöden efter näringsgren. Näringsgrenarna är baserade på SNI 2007 och är grova kategoriseringen på avdelningsnivå.

Liksom tidigare år beviljades en stor del av företagsstöden till företag verksamma inom tillverkningsindustrin (48 procent). Under 2023 var andelen något högre än vad genomsnittet var för 2020 till 2022. Mer detaljerade data visar att mest stöd gick till kategorierna *Tillverkning av trä och varor av trä, kork, rotting o.d. utom möbler* samt *Tillverkning av kläder*.

Cirka 23 procent av stöden gick till företag med angiven verksamhet inom *Kultur, nöje och fritid*. Dessa har för det mesta en koppling till besöksnäringen. Procentuellt var andelen dubbelt så stort som genomsnittet för de tre åren innan. Ca. 13 procent av stöden beviljades till företag inom *Hotell och restaurang* (även här en stark koppling till besöksnäringen). Viss andel beviljades till företag kopplade till företagstjänster (8 procent) samt *Jordbruk, skogsbruk och fiske* (5 procent).

**Figur 5 Beviljade stöd i kronor år 2023 efter Jämtland Härjedalens styrkeområden**



Källa: Nyps

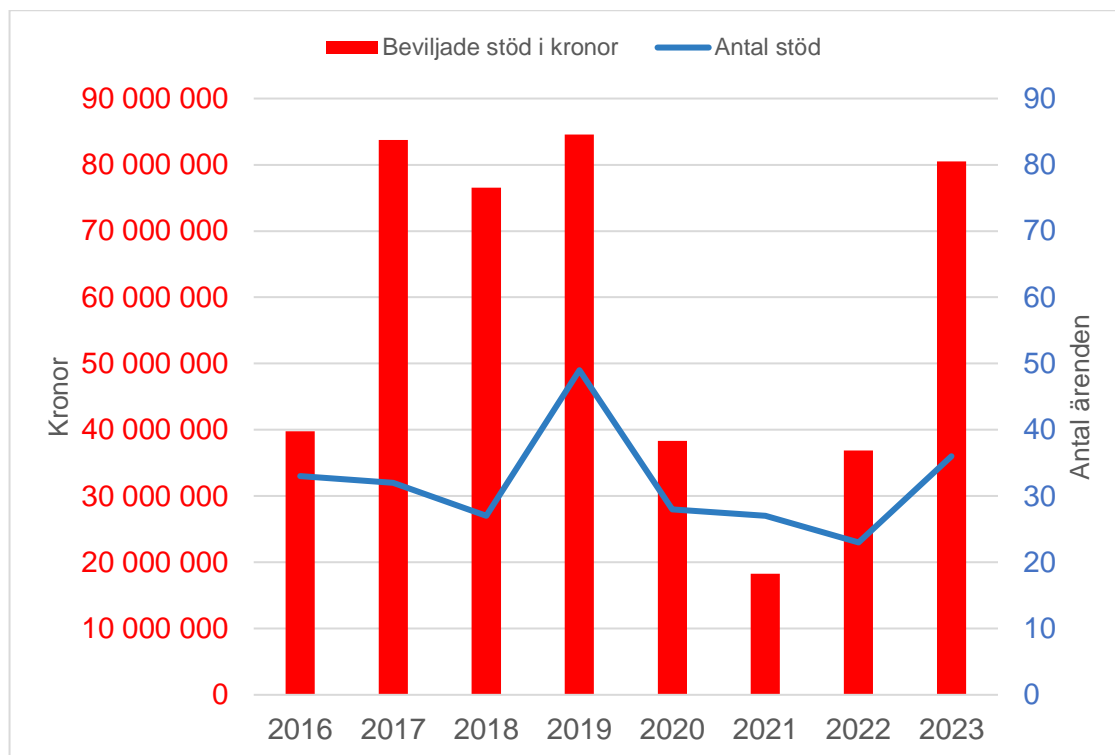
Diagrammet ovan visar företagsstöden procentuellt fördelade efter styrkeområden som Jämtland Härjedalen beslutat om. Stöd till bredbandinvesteringar är exkluderade i detta i diagram, i systemet saknas uppgift för dessa. Det skulle kunna ses som en del av Digitala lösningar i och med att det är ett sätt att skapa infrastrukturen och förutsättningar för dessa lösningar. I och med att det är de faktiska lösningarna som är intressanta har dessa stöd exkluderats här.

Den största delen av beviljade företagsstöden riktades mot styrkeområdet *Upplevelser* (24,6 miljoner kronor). Drygt 17,3 miljoner kronor kunde bedömas vara kopplade till *Jord, skog och vatten* medan 2,2 miljoner kronor kunde ses rikta sig mot *Digitala lösningar*. Till styrkeområdet *Hållbar energi* gick det att koppla ihop 0,5 miljoner kronor av beviljade stöden. Det saknas uppgift om styrkeområde i flera ärenden med anledning av att systemstöd saknas, framförallt i ärenden som beviljats tidigare år. Därför går det inte att göra en jämförelse.

## PROJEKTSTÖD

År 2023 beviljades 80,5 miljoner kronor till nya projekt i Jämtland Härjedalen. Det är i nivå med 2017, 2018 och 2019. Den totala nivån på beviljat belopp projektstöd var lägre åren 2020 och 2022, vilket förklaras med att EU-programperioderna då var under avslutning.

**Figur 6 Projektstöd efter beviljade stöd i kronor och antal projekt**

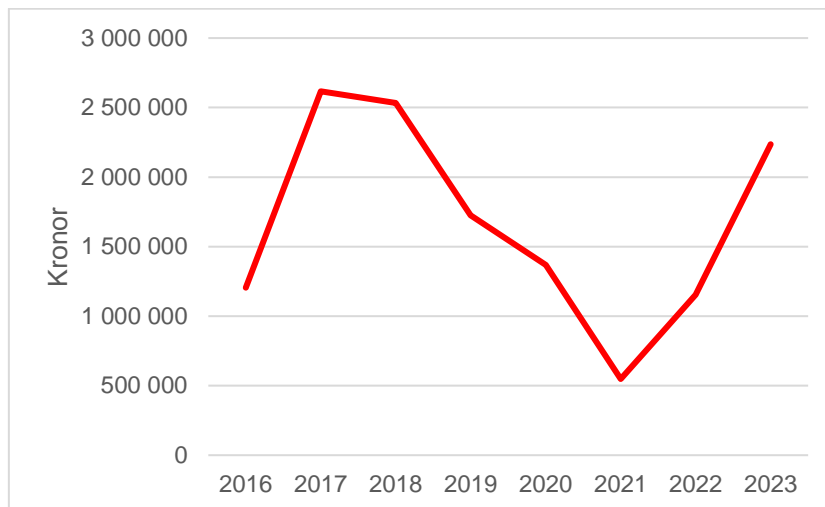


Källa: Nyps

Diagrammet ovan visar beviljade projektstöd i kronor och antal projekt mellan 2016 och 2023 i Jämtland Härjedalen.

Antalet projekt som beviljats stöd under 2023 var 36. Antalet beviljade stöd till projekt har historiskt varierat mellan 23 och 49 projekt.

**Figur 7 Genomsnittliga beviljade stöd i kronor efter år**

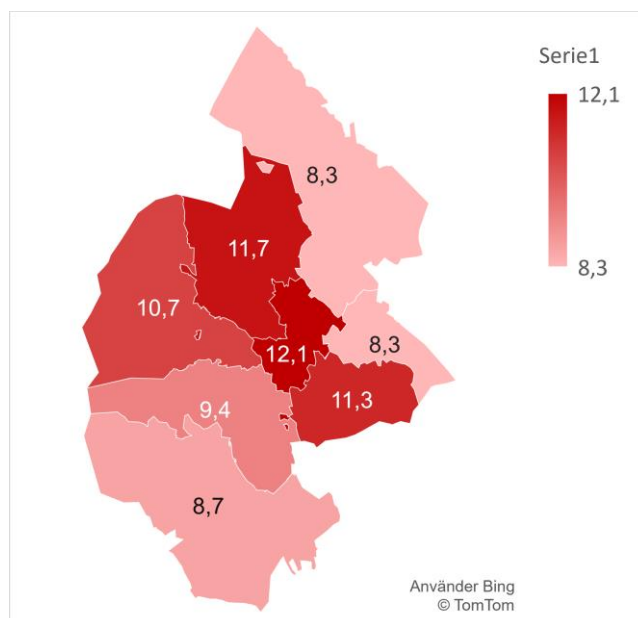


Källa: Nyps

Diagrammet ovan visar det genomsnittliga beloppet för projektstöden efter år.

Utvecklingen av den genomsnittliga beviljade beloppet stöd i kronor per projekt efter år visar på en variation. Genomsnittet för 2023 är högre än vad den varit de fyra åren innan. Förklaring ligger bland annat av typer av projekt som beviljats. Till förstudier beviljas mindre summor än till genomförandeprojekt.

**Figur 8 Karta över beviljade kronor fördelat efter kommun om summorna fördelas jämnt mellan angivna kommuner**



Källa: Nyps

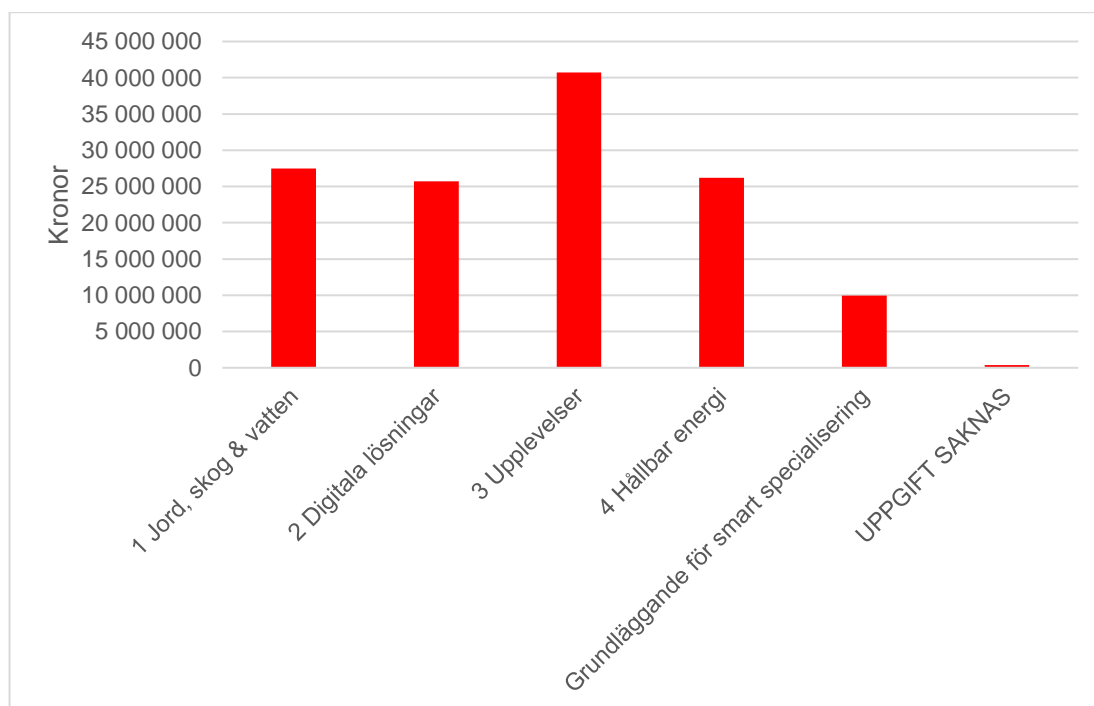
Kartan ovan visar på beviljade stöd i kronor efter kommun. Beloppen är jämn fördelat mellan angivna berörda kommuner. Vilka kommuner som berörs av ett projekt utgår från vad som angivits i projektansökan. Ju mörkare färg desto högre belopp.

Den inomregionala fördelningen av projektstöden för 2023 visar på en viss variation. Kommunerna i söder (Berg och Härjedalen) samt Strömsund i norr och Ragunda öst har någon lägre totalbelopp. Beloppen är då mellan 8 och 9 miljoner kronor. Östersund tillsammans med Krokom är de kommuner som har högsta beloppen med 12 miljoner kronor.

Sett i antalet projekt bedöms 80 procent av projekten beröra Strömsunds kommun vilket är lägsta andelen. I 94 procent av projekten har Östersund angivits som en berörd kommun.

Utan att jämna ut projektstöden på kommun är Östersunds kommun angiven i projekt där summerade beloppen blir 79 miljoner kronor. Härjedalen som har lägst är summan 64 miljoner kronor.

**Figur 9 Beviljade projektstöd i kronor fördelat på styrkeområde i Jämtland Härjedalen**



Källa: Nyps

Diagrammet ovan visar beviljade projektstöd i kronor fördelat efter beslutade styrkeområden för smart specialisering. Grundläggande för smart specialisering är inte ett styrkeområde i sig utan insatsen riktar sig på att förbättra grundförutsättningarna för utvecklingen i länet.

När projektstöden fördelas efter styrkeområden är det tydligt att det beviljades mest stöd riktat till styrkeområdet *Upplevelser* (40,7 miljoner kronor). Därefter är stöden mer jämnfördelat med 27,5 miljoner kronor inom *Jord, skog och vatten*, 26,1 miljoner kronor inom *Hållbar energi* och 25,7 miljoner kronor inom *Digitala lösningar*. Utöver det kan 9,9 miljoner kronor kategoriseras riktat mot grundläggande åtgärder.

## STÖD TILL KOMMERSIELL SERVICE

Under 2023 beviljades sammanlagt 1,5 miljoner kronor i stöd till kommersiell service. Av det totala anslaget motsvarar det 1 procent av de totala beviljade stöden i länet. Historiskt har det varit på den ungefär på den nivån med undantag för 2019 med 6 procent. Detta är ett stöd som inte är konkurrensutsatt på samma sätt som projekt- och företagsstöd. Stödgivningen är en del av arbetet för landsbygdsutveckling som bygger på samverkan med länets kommuner. Prioriteringen av stöd bygger på särskilda kriterier och avståndsparametrar.

**Tabell 2 Beviljade stöd till kommersiell service i kronor år 2023**

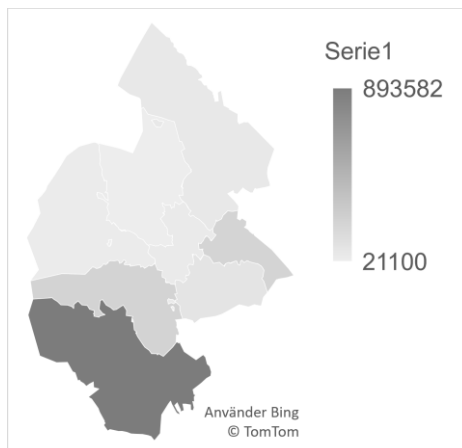
Kommun	Beviljade stöd i kronor 2023
<b>Jämtland Härjedalen</b>	1 581 966
<i>Berg</i>	222 164
<i>Bräcke</i>	90 020
<i>Härjedalen</i>	893 582
<i>Krokom</i>	21 100
<i>Ragunda</i>	214 960
<i>Strömsund</i>	60 840
<i>Åre</i>	35 600
<i>Östersund</i>	43 700

Källa: Nyps

Tabellen ovan visar beviljade stöd till kommersiell service i kronor efter kommun och hela länet år 2023.

I kronor beviljades mest stöd till Härjedalen (drygt 890 000 kronor). Även till Bergs kommun och Ragunda kommun beviljades över 200 000 kronor. Till Bräcke kommun riktades runt 90 000 kronor medan till Östersunds kommun, Åre kommun, Strömsunds kommun och Krokoms kommun beviljades 60 000 kronor och mindre.

**Figur 10 Beviljade stöd till kommersiell service efter kommun år 2023**



*Källa: Nyps*

*Kartan ovan visar beviljade stöd i kommersiell service i kronor. Ju mörkare färg desto högre belopp för 2023.*

Den geografiska bilden visar på hur stor del av detta stöd riktades till södra delen av länet samt till viss del till öster (Ragunda).